

Jyväskylän kaupunki

Pitkän linjan konkari ja ainutlaatuinen edelläkävijä

Jyväskylän kaupunki on palkittu vuonna 2013 kestävien hankintojen edelläkävijänä. Pitkäjärjestyksellä hankintatoiminnan kehittämisellä on saavutettu merkittäviä ympäristöhyötyjä. Nykyään ympäristökriteerejä käytetään jopa 70–90 prosentissa kaupungin yhteishankintojen kilpailutuksista.

Jyväskylässä hankintatoimintaa on ryhdytty tarkastelemaan ympäristönäkökulmasta jo 90-luvulla, jolloin tarkalla haravalla käytiin läpi kaupungin tekemien hankintojen ympäristövaikutuksia. Tällöin kartoitettiin ne hankinnat, joilla oli suurimmat ympäristövaikutukset ja näille hankinnoille määriteltiin ympäristökriteerit. Tämä työ on kantanut hedelmää pitkälti tähän päivään saakka. – Puitesopimukset eivät ole juurikaan noista päivistä muuttuneet, kertoo kaupungin ympäristöasiantuntija **Mervi Saukko**.

Hankintatoiminta vie ympäristöasioita eteenpäin monella tasolla

Jyväskylän kaupunki on tehnyt investointeja esimerkiksi kestäväan rakentamiseen ja energiatehokkaan ledivalaistuksen hankintaan. Kaupunki on myös hankkinut ensimmäisen hybridiauton. Hankintakeskuksen elintarvikehankintoihin kohdistuvasta laatu- ja ympäristökriteerityöstä lähti liikkeelle kaupungin

Jyväskylän kaupungin hankinta-asiantuntija Antti Tuukkanen sekä hankintasuunnittelijat Janne Väisänen ja Tiina Ruottinen.

ruokapalvelun ympäristötietoisuus. Tämä on johtanut muun muassa siihen, että kaupungin käyttämän ruokapalveluyrityksen henkilökunnasta 90 prosentilla on ympäristöpassi ja koulujen ruokalistalla on jokaviikkoinen kasvisruokapäivä.

Kestävä julkinen hankkija -kilpailu

Kestävä julkinen hankkija -edelläkävijäkilpailussa nostetaan esiin ja palkitaan erityisen menestyneitä hankintaprojekteja ja edistyksekkästä kestävästä hankintatoimintaa. Hyvillä esimerkeillä halutaan innostaa myös muita toimijoita kehittämään omaa hankintatoimintaansa.

Lisätietoa kilpailusta:

www.motivanhankintapalvelu.fi

Kestävää tuotekehitystä on onnistuttu edistämään muun muassa hankkimalla kopiokoneisiin ekokasetteja, joissa kertakäyttöinen värikasetti muunnetaan kestokasetiksi. Elinkaariajattelua taas on sovellettu autopalvelusopimuksessa, jonka lähtökohtana oli käytettyjen autojen ottaminen leasing-autoiksi ja niiden siirtyminen kaupungin käytöstä edelleen jatkokäyttäjälle.

– Nämä esimerkit kertovat siitä, että fiksuilla hankinnoilla pystytään vaikuttamaan hyvin monella tavalla ympäristöasioihin, Mervi Saukko summaa.

Strategista ohjausta ympäristöasioiden huomioon ottamiseen

Kaupungin ympäristöjärjestelmä ohjaa ottamaan huomioon ympäristönäkökohtia hankinnoissa. Taustalla vaikuttaa myös kaupungin solmima Energiatehokkuussopimus, jossa sitoudutaan ottamaan huomioon energiatehokkuus hankinnoissa. Lisäksi hankintojen toimintaperiaatteissa on määritelty muutamia painopistealueita, joista ympäristöasiat on yksi, kertoo hankintapäällikkö **Katri Löytty**.

Ympäristöasioita ei myöskään mietitä pelkästään kilpailutuksissa, vaan esimerkiksi hinnoitteluluokilla ja sopimusehdoilla voidaan ohjata palveluiden käyttäjiä ympäristöystävällisempiin toimintatapoihin. Usein ympäristön huomioon ottaminen kulkee myös käsi kädessä kustannusten kanssa. Mitä vähemmän esimerkiksi energiaa jokin toiminto kuluttaa, sen edullisemmaksi se kaupungille tulee, Katri Löytty toteaa.

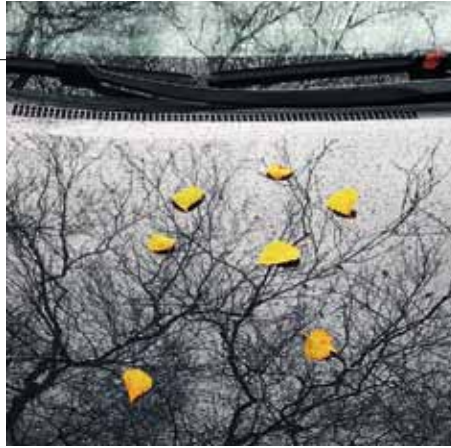
Eri alojen osaajien yhteistyölle tarvetta

Mervi Saukko ja Katri Löytty suosittelevat molemmat yhteistyön tekemistä hankintaosaajien ja ympäristöasiantuntijoiden kesken. Kestävien hankintojen tekeminen vaatii erityisosaamista, jossa yhdistyvät sekä hankinta- että ympäristöasioiden osaaminen. Harvalla löytyy osaamista molemmista. – Myös henkilöstön ympäristötietoisuus ja asenne vaikuttavat siihen, miten asioita saa ajettua eteenpäin. Asiat kiteytyvät myös hyvään johtamiseen, Katri Löytty pohtii.

Sisäisen yhteistyön lisäksi Katri Löytty korostaa yhteistyön tärkeyttä markkinatoimijoiden kanssa. – Yrityksiltä olemme saaneet monia hyviä ajatuksia siitä, miten jotakin toimintoa pystytään kehittämään entistä ympäristömyötäisemmäksi. Tekninen vuoropuhelu ja neuvottelut sopimuskauden aikana ovat arvokkaita toiminnan kehittämisessä.

Yrityksissäkin kehitetään ja kehitetään

Yritykset suhtautuvat ympäristökriteereiden käyttöön pääsääntöisesti positiivisesti. Ympäristövastuulliset yritykset eivät koe kilpailutuksissa

Valtakunnallinen vaikuttaja

Jyväskylän kaupungin hankintakeskus oli toinen Ekohankintaverkoston perustajajäsenistä vuonna 2002. Jyväskylä on aktiivisesti ollut mukana kehittämässä kestävien julkisten hankintojen työkaluja ja ohjelmia valtakunnallisesti.

asetettuja ympäristövaatimuksia liian tiukoiksi. – Esimerkiksi pesulapalveluiden hankinnassa löysimme tarjoajan, joka pystyi täyttämään kaikki kriteerit ja menestyi palvelun ympäristötekijöiden pisteytyksessä. Vaatimuksia olimme asettaneet energian- ja vedenkulutukselle. Lisäksi fosforinkulutuksesta ja kuljetuskaluston päästöluokista sekä kuljettajien suorittamasta taloudellisen ajotavan kurssista oli mahdollisuus saada pisteitä tarjousten vertailussa, kertoo Katri Löytty kilpailutuksen taustoista.

Seuranta tavoitteiden toteutumisesta

Jyväskylässä tavoitteiden toteutumista seurataan systemaattisesti. Valtuustokausittain julkaistavassa kaupungin ympäristöraportissa seurataan ympäristökriteerien käyttöä hankinnoissa. Kaupungin tilinpäätökseen sisältyvä ympäristötilinpäätös taas kertoo ympäristökulujen, -tuottojen ja investointien määristä. Kaupungin ympäristöjärjestelmän näkökulmasta hankinnoilla on merkittävä rooli kaupungin toiminnan ympäristövaikutuksiin. Kaupungin henkilöstön ympäristöpäivissä sekä energiatehokkuus että hankinnat ovat säännöllisesti esillä.

Motiva

Urho Kekkosen katu 4–6 A
PL 489
00101 Helsinki

Puhelin 0424 2811
Faksi 0424 281 299
www.motiva.fi

